

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 2408 1078 (Print)

ISSN : xxxx-xxxx (Online)

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑

Vol.5. No.2 July – December 2018

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ เป็นวารสารวิชาการ ราย ๖ เดือน (ปีละ ๒ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม-มิถุนายน, ฉบับที่ ๒ เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา แก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนา และปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหาสาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อบทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● เจ้าของ

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

● ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬาราชการ

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พระราชปรีดีทิพย์, ศาสตราจารย์ ดร.

อธิการบดี

พระราชปรีดีธำนิ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

พระราชสุตาภรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะครุศาสตร์

พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินนโท, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิฐ ศรีทอง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายสุญา ศิริธัญญ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● กองบรรณาธิการ :

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโก, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ดร.วีรชาติ นิมอนงค์

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ

มหาวิทยาลัยบูรพา

นายคะแนน ปาลิภัทรากูร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นายสุภูฐาน สุตาจันทร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาวิทยาลัย (Peer Review)

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร. พระราชปริยัติมุนี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.เวทย์ บรรณกรกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิญ์ ศรีทอง

รองศาสตราจารย์รังษี สุทนต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียงชัย หมีนชนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุยะใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระกาญจน์ กนกกมลเศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร

■ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทรแก้ว

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หนูวิไล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวี อุดมธรรมมานภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สัตโยภาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยศรี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักษัตย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

(๕)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินี ฌ นคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

ดร.วีรชาติ นิ่มอนงค์

ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ

ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

ดร.วันชัย สุขตาม

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พิสูจน์อักษร

พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิเสโส

นายสุภฐาน สุดาจันทร์

นางสาวสุจิตรา ชวตรมัย

นางสาวสังเวียน พู่เฟื่อง

งานสมาชิก

นายสุภฐาน สุดาจันทร์

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายพนพล เพ็ญประชุม

● นิติกร

นายธวัช แยมปัว

● ภาพ/ศิลปะ

พระมหาสุระศักดิ์ ธีรวโส

● ออกแบบปก

ดร.จุฬารัตน์ วิชานาติ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

นายสินชัย วงษ์จำนงค์

นายเอกลักษณ์ เทพวิจิตร

นายสันทัต จันทร์ทาทอง

นายสมบุรณ์ เพ่งพิศ

- จัดรูปเล่ม

นายสมบูรณ์ เฟ่งพิศ

- พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕-๘๕๕๙ โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๔๕

- จำนวนที่ตีพิมพ์ ๕๐๐ เล่ม

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้รวบรวมบทความวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์ต่างสถาบัน ได้ส่งบทความทางวิชาการมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อเป็นเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทำให้มีคณาจารย์ ได้มีโอกาสได้ศึกษาพุทธธรรมและนำไปประยุกต์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักคำสอนทางพระศาสนา อันเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ในครั้งนี้ กองบรรณาธิการและคณะทำงานฝ่ายประสานงาน ได้รับเกียรติจากผู้เขียนทั้งภายในและภายนอก ส่งบทความทางวิชาการ เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน ๒๐ บทความ แบ่งเป็นบทความวิจัย ๑๙ และบทความวิชาการ ๑ อีกทั้งมีบทวิพากษ์หนังสือซึ่งรายละเอียดบทความต่างๆ กองบรรณาธิการได้กล่าวถึงเนื้อหาของแต่ละบทความโดยสรุปภายในเล่ม ดังนี้

บทความวิจัยที่ ๑ เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์แก่นธรรมจากชาตก” โดย พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร. อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากคัมภีร์ หนังสือ ตำรา และเอกสารวิชาการต่างๆ แล้วนำเสนอโดยการอธิบายความ พบว่า ชาตกคือ เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นเครื่องมือสำหรับเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นแล้วเกี่ยวกับจริยา(ความประพฤติ)ของพระผู้มีพระพุทธเจ้าในครั้งอดีตชาติก่อนที่จะตรัสรู้ ทรงบำเพ็ญทสขารมีหรือบารมี ๑๐ ประการ ในชาติต่างๆ ชาตกมีจำนวน ๕๔๗ เรื่อง “บารมี” ที่ทรงบำเพ็ญนั้น แปลว่า ถึงฝั่ง ธรรมเครื่องถึงซึ่งฝั่งคุณความดีที่สมบูรณ์ หมายถึงคุณความดีที่บำเพ็ญอย่างยั่งยืน เพื่อบรรลุจุดหมายอันสูงยิ่งคือความเป็นพระสัมมาสัมพุทธะคุณธรรมมีทานเป็นต้นที่ชื่อว่าบารมี ก็เพราะทำให้ฐานะของพระโพธิสัตว์ยอดเยี่ยมกว่าสัตว์ทั้งหลาย ทสขารมีจัดเป็นพุทธการธรรม(ธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า)

บทความวิจัยที่ ๒ เรื่อง “วิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์ในวรรณกรรมสินไซ” โดย รศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เป็นการวิจัยเอกสาร ด้วยการศึกษานวนิยายสินไซฉบับโบราณ เมืองขอนแก่น ปี ๒๕๕๙ คัดลอกโดยบุญเกิด พิมพ์วรรณธากุล และคณะ เป็นหนังสือหลักใช้วิธีการตีความ วิเคราะห์ด้วยการใช้เหตุผลและให้เหตุผล และสังเคราะห์ข้อมูลออกเป็นความรู้ความเข้าใจใหม่ แล้วนำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาจริยธรรมในวรรณกรรมสินไซเป็นปัญหาเกี่ยวกับการลักขโมย การมีภรรยาหลายคน การใช้คุณไสย การผิดประเวณี ส่วนการประพฤติปฏิบัติต่อกันในเชิงความสัมพันธ์อันดีงามมี ๒ ระดับ คือ ระดับครอบครัวและระดับเครือญาติ เกณฑ์วินิจฉัยจริยธรรมมี ๒ ประการ คือ (๑) เกณฑ์หลัก

เป็นเกณฑ์ที่ถือเอาตามหลักการในพุทธศาสนา คือ เจตนาซึ่งเป็นความตั้งใจ และมุ่งหมายในการกระทำสิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นกุศลคือความดีหรือสิ่งดีงามและที่เป็นอกุศลคือความไม่ดีหรือความชั่ว หรือเรียกว่าเกณฑ์ตามหลักกรรมนิยาม (๒) เกณฑ์ร่วมหรือเกณฑ์รองเป็นเกณฑ์ที่ถือเอาหลักมโนธรรม ซึ่งเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ และมติของท่านผู้รู้หมายเอาคนมีปัญญาที่เฝ้าคอยกำกับควบคุมการกระทำการแสดงออกของคนในชุมชน

บทความที่ ๓ เรื่อง **“การลาสิกขา : ดุลยภาพสงฆ์ในพระพุทธศาสนา”** โดย รศ.ดร.เวทย์ บรรณกรกุล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม อธิบายถึง การบรรพชาอุปสมบท เป็นการปฏิญาณยอมรับตนเป็นบรรพชิต ดำรงภาวะความเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนาและอธิบายถึงหลักการบรรพชาอุปสมบท และการลาสิกขาเป็นการสร้างดุลยภาพสงฆ์ในพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนได้ทดลองปฏิบัติตามศักยภาพของตน บางส่วนลาสิกขารู้จักการอันควรและไม่ควรในขนบธรรมเนียมวัตรปฏิบัติสำหรับพระสงฆ์ชนชายในกิจการของสงฆ์ กิจการพระพุทธศาสนาได้รับการรักษาสืบทอดตามลำดับด้วยประเพณีการบวชแล้วลาสิกขา นอกจากนั้น บทความดังกล่าวนี้ จะทำให้เข้าใจในหลักการลาสิกขาตามพระธรรมวินัย และเข้าใจหลักสิทธิเสรีภาพในการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่มีปรากฏในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้ถูกต้องชัดเจน

บทความวิจัยที่ ๔ เรื่อง **“พุทธวิธีบริหารจัดการงานยุติธรรมเพื่อบูรณาการกับงานยุติธรรมในสังคมไทย”** โดย ผศ.ดร. สุเทพ พรหมเลิศ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้แสดงถึงวิธีการที่พระพุทธเจ้าทรงใช้ในการบริหารจัดการงานยุติธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก โดยประเภทของงานยุติธรรม พบว่า มี ๒ ประเภท ได้แก่ งานยุติธรรมตามหลักธรรมจริยา และงานยุติธรรมตามหลักสมจริยา เกณฑ์กำหนดหรือเงื่อนไขของงานด้านยุติธรรม ได้แก่ อายุ เพศ ภาวะ สถานะหรือฐานะ กาละ และเทศะ พุทธวิธีบริหารจัดการงานยุติธรรม ประกอบด้วยการบริหารจัดการองค์กรในงานยุติธรรม การบริหารจัดการบุคคล การบริหารจัดการกระบวนการในงานยุติธรรม และการบริหารจัดการวิธีการงานยุติธรรม หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับงานยุติธรรม ได้แก่ เมตตาธรรม ความเสมอภาค สามัคคีธรรม และสันติภาพ

บทความวิจัยที่ ๕ เรื่อง **“การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องตรีภาวะสัมพันธ์ในปรัชญาของคานธี”** โดย ผศ.กฤต ศรียะอาจ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ผลของการศึกษาวิจัยพบว่า หลักตรีภาวะสัมพันธ์คือเครื่องมือทั้ง ๓ ประการ ที่คานธีใช้ คือ สัตยาเคราะห์ที่ต่อสู้กับการกดขี่ใช้เอกทศวัตรและการทำงานพัฒนาชุมชนเป็นวิธีซึ่งทำให้ประชาชน

(๘)

มองเห็นภาพสังคมแบบใหม่ที่พวกเขาอยากเห็น คือสังคมที่ไม่ใช้ความรุนแรง ขณะที่สัตยาเคราะห์พยายามขจัดความอยุติธรรมให้หมดไปจากสังคม การทำงานพัฒนาชุมชนก็เป็นตัวสร้างสังคมแบบใหม่ที่จะหวานเมลิ็ดพันธุแห่งสันติภาพและความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

บทความที่ ๖ เรื่อง “การศึกษาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดในพระสูตรตันตปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท” โดย ผศ.ชาตรี ชุมเสน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นการศึกษาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดในพระสูตรตันตปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท โดยศึกษาจากพระไตรปิฎก ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดในพระสูตรตันตปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท หลักพระสูตรตันตปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาทมีจำนวนมากแต่ในที่นี้ยกมาพอเป็นสังเขป ดังนี้ คือพระสูตรที่ ๑ ว่าด้วยอานันยสูตร พระสูตรที่ ๒ ว่าด้วยทิมชาณสูตรและพระสูตรที่ ๓ ว่าด้วยกุลสูตร เป็นต้น

บทความวิจัยที่ ๗ เรื่อง “อาสาสมัครผนวกกับการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านฟันหลวม” โดย นายณัฐพล เสนไชย ผศ.ดร. ศิวัช ศรีโกคางกุล มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครฟันหลวมประกอบไปด้วย ๑๒ ประการ มีปฏิบัติตามนโยบายของกรมเป็นต้น และปัญหาในการทำงานของอาสาสมัครฟันหลวมประกอบไปด้วย ๙ ประการ มีการติดต่อประสานงานลำบาก เป็นต้น พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะและการแก้ไขปัญหาประกอบไปด้วย ๒ ประการหลัก คือ ๑. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๔ ข้อย่อย และ ๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

บทความวิจัยที่ ๘ เรื่อง “โครงการบริการวิชาการรับใช้สังคม : บริการปฐมภูมิเชิงรุก วิทยาลัยเซนต์หลุยส์” โดย ผศ. ดร.สุวรรณี ละออปักชิน ละออจารย์จิราภรณ์ โกชกปรีภรณ์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ โดยศึกษายุทธวิธีการบริการปฐมภูมิเชิงรุก ผู้วิจัย พบว่า ๑) บริการปฐมภูมิเชิงรุกของวิทยาลัยดำเนินการรวม ๕ ปี ก่อให้เกิดผลลัพธ์คือ ๑.๑ สามารถให้บริการผู้ป่วยสตรีและครอบครัวรวม ๖๒ ครอบครัว ทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่บ้านที่ตรงกับความต้องการ ๑.๒ ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาของครอบครัว ๑.๓ สมาชิกคนอื่นๆ ของครอบครัวได้รับการดูแลป้องกันโรคที่สามารถป้องกันได้ ๑.๔ สมาชิกครอบครัวมีคะแนนความรู้ที่ถูกต้องเรื่องระบบบริการสุขภาพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ <.๐๕ ๒) นักศึกษาที่ผ่านโครงการนี้ จำนวน ๒๓๔ คน มีคะแนนทัศนคติต่อระบบบริการปฐมภูมิสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.๐๕

บทความวิจัยที่ ๙ เรื่อง “กลวิธีการพูดเพื่อสันติ ในวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์” โดย ผศ.อำนาจ เอี่ยมสำอางค์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นการศึกษาเอกสาร ผลการ

วิจัยพบว่าทละครเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้มีการใช้กลวิธีพูดหรือการเจรจาเพื่อสันติ ๔ วิธี เป็นวิธีทางบวก ๓ วิธี และวิธีทางลบ ๑ วิธี กลวิธีเจรจาเพื่อสันติทางบวก ๓ วิธีได้แก่ ๑. การใช้กลวิธีทางการทูต ๒. การให้ข้อเสนอเพื่อยุติสงคราม และ ๓. การใช้กระบวนการยุติธรรมในการยุติสงคราม ส่วนการใช้กลวิธีทางลบคือการสื่อสารแบบใช้วาทกรรมแบบคุกคามหน้า ซึ่งทั้ง ๔ วิธีนี้ ไม่เป็นผลในการยุติสงครามระหว่างฝ่ายพระรากับฝ่ายทศกัณฐ์

บทความวิจัยที่ ๑๐ เรื่อง **“วัฒนธรรมข้าว : กระบวนการผลิตและการบริโภคตามวิถีพุทธ”** โดย นางศิริพรรณ สุทธินนท์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยศึกษาวิเคราะห์และเรียบเรียงเป็นพรรณาวาหาร ผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า วัฒนธรรมข้าวในทางพระพุทธศาสนาและสังคมไทยมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทยมาตั้งแต่โบราณกาล การปลูกข้าวเป็นวิถีการดำรงชีพตลอดมาจนถึงปัจจุบัน มีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เกี่ยวกับข้าว เพราะคนไทยเชื่อว่าข้าวเป็นสิ่งที่มียุคุณ มีจิตวิญญาณ

บทความวิจัยที่ ๑๑ เรื่อง **“การยกระดับการให้บริการสาธารณะในการออกโฉนดที่ดินด้วยดาวเทียม”** โดย อาจารย์ธนวิทย์ กลับน่วม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย และ รศ.ดร. ศรดา สมพงษ์ ผู้วิจัย พบว่า (๑) การรังวัดที่ดินด้วยดาวเทียมมีความถูกต้องสูง ทำให้ทราบแนวเขตที่ดินรัฐและเอกชนชัดเจน (๒) ลดข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับเอกชน เอกชนกับรัฐ และรัฐกับรัฐ ในปัญหาการรังวัดที่ดิน (๓) เพิ่มความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการถือครองที่ดิน เพราะการรังวัดที่ดินทุกครั้งจะมีค่าเท่าเดิม (๔) ช่างรังวัดของกรมที่ดินทั่วประเทศมีความมั่นใจในการทำงาน เพราะมีค่าพิภคภูมิศาสตร์กำกับ (๕) การใช้ดาวเทียมออกโฉนดที่ดินนำไปสู่การแก้ไขประมวลกฎหมายที่ดิน

บทความวิจัยที่ ๑๒ เรื่อง **“ความมั่นคงทางจิตใจ : ลดความเสี่ยงช่วยแก้ปัญหาสังคม”** โดย อาจารย์ธัญนิชา วิโรจน์รุจน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ และพระครูธรรมธรรบงกช (คนธโร), ดร.ศิริวัฒน์ ครอบบุญ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นวบ. คณะสังคมศาสตร์ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัย ได้พบว่า ความคาดหวัง สร้างความกดดัน และเพิ่มความเครียด จนเกิดความเสี่ยงและเป็นอุปสรรคต่อสังคมความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดจากการขาดความเข้าใจในความเป็นจริงของธรรมชาติและสังคม พฤติกรรมของความมักได้เกินกว่าความจำเป็นและพอดี (โลภ) จนส่งผลเป็นความขัดแย้ง (โกรธ) และจากเหตุแห่งความไม่เข้าใจ (หลง) ซึ่งขาดความมั่นคงทางจิตใจเป็นภัยเสี่ยงของสังคม นำแนวทางการดำรงชีวิตตามวิถีพุทธสร้างความเข้มแข็งมีความมั่นคงทางจิตใจ เป็นความมั่นคงพื้นฐานในการดำรงชีวิตและความมั่นคงของสังคมโดยรู้และเข้าใจสาเหตุ หาวิธีการแก้ไข (ปัญญา) และยอมรับ

(๑๐)

เปลี่ยนแปลง (สติ) ด้วยวิถีชีวิตแบบชาวพุทธสามารถ “วางได้” และ “เฉยเป็น” อย่างเข้าใจและอดทน โดยนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเข้าใจสังคม มีความเชื่อและศรัทธาอย่างมีเหตุผลในบาปบุญ คุณโทษ ดำเนินชีวิตอย่างมีศีล ในการประพฤติและปฏิบัติ มีความสามัคคี เสริมสร้างสังคมเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความมั่นคงและสังคมที่ยั่งยืน

บทความวิจัยที่ ๑๓ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ” โดย ดร. แม่ชี ปณิตตาภา เนตรน้อย และแม่ชีศรีสลับ อุปมัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกรายวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์การประเมินระดับดี

บทความวิจัยที่ ๑๔ เรื่อง “รูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเชิงพุทธในสถานศึกษา” โดย ดร.ยุทธวีร์ แก้วทองใหญ่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งเครื่องมือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง การสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีประเด็นปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับระบบการบริหารงานในสถานศึกษากับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ที่ต้องบูรณาการงานกันอย่างลงตัว สภาพปัญหาด้านการจัดการสื่อสาร การประสานงาน การสร้างความร่วมมือ และการติดตามประเมินผลรวมถึงสภาพปัญหา นอกจากนั้นก็เป็นปัญหาด้านการมีส่วนร่วมจากบุคลากร ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ นักเรียนและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ส่วนหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมคือ หลักธรรมอิทธิบาท ๔ ที่จะทำให้บุคลากรทั้ง ๔ กลุ่มคือ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ นักเรียนและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาได้ใส่ใจมุ่งมั่นต่อการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ และต้องใช้หลักธรรมนำการจัดการบริหารสิ่งแวดล้อมทั้ง ๔ ด้านด้วยหลักธรรมอิทธิบาท ๔ เพื่อบริหารงานในสถานศึกษา ๔ ประการ และมีการจัดการด้วยวิธีการ ๔'C คือ Communication Co-ordination Co-operative และ Controlling จากบุคลากร ๔ กลุ่มเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เรียกว่า ยุทธวีร์ ๕*๔ Model

บทความวิจัยที่ ๑๕ เรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ ๒๑” นางสาวสุริรัตน์ โตเขียว รศ.ดร.ธานี เกสทอง และ รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้วิจัย พบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ ๒๑

ได้ ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การบริหารยุคใหม่ ๒) ใส่ใจคุณลักษณะ ๓) ทักษะเทคโนโลยีและการสื่อสาร ๔) ผู้บริหารตีมีการพัฒนา ๕) เน้นการคิดวิเคราะห์ และ ๖) นำพาสู่ต้นแบบที่ดี รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ส่วนเนื้อหา และแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ ๓ ส่วนกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ ๒๑ และส่วนที่ ๔ ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดย ดร.สุมาลี ศรีผิง อาจารย์.ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน และ รศ.ดร.ธานี เกสทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ เป็นการวิจัยเป็นผสมวิธี (Mix Methods Research) ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การบริหารจัดการ ๒) การจัดการสภาพแวดล้อม ๓)การจัดการการเรียนรู้ ๔)การประสานความร่วมมือ รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ส่วนเนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ ๓ ส่วนกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และส่วนที่ ๔ ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ

บทความวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์” โดย พระครูอุดมจันทวรรณ (อตุตโม) เจ้าอาวาสวัดจันทราวาส ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัย พบว่า สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ มี ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านจิตใจ ส่วนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการ ด้านครอบครัวมีการบูรณาการหลักฆราวาสธรรม ด้านเศรษฐกิจมีการบูรณาการหลักทิฏฐธัมมิกัตถะ ด้านสังคมมีการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ และด้านจิตใจมีการบูรณาการหลักศีล ๕ ในชีวิตประจำวัน ประกอบกับการปฏิบัติตามหลักธรรมบุญของหมู่บ้าน ๙ ดี จึงทำให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขร่มเย็นดังนั้นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของประชาชน จึงเป็นการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับหลักธรรมบุญของหมู่บ้าน ๙ ดี โดยครอบคลุมทั้ง ๔ ด้าน ทำให้มีความมั่นคงมั่งคั่งในความดีความเจริญอกงาม และไฟแสงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชน อยู่เสมอ

(๑๒)

บทความวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง **“ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงความเห็นต่อการเงินจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน”** โดย นางสาวประภาศรี จำเริญเวทย์ ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน ระเบียบและข้อบังคับ บุคลากรในหน่วยงาน ระบบการควบคุมภายใน และปัญหาที่พบระหว่างการตรวจสอบ มีผลต่อการแสดงความเห็นต่อการเงินในลักษณะต่าง ๆ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าว ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวแปรทำให้การแสดงความเห็นต่อการเงินจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับแนวปฏิบัติการจัดทำรายงานการตรวจสอบงบการเงินของหน่วยงานภาครัฐ

บทความวิจัยที่ ๑๙ เรื่อง **“แนวคิดปัจเจกนิยมในพุทธปรัชญาเถรวาท”** โดย พระมหาพูนศักดิ์ วชิรวโร (กมล) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร ผู้วิจัย พบว่า แนวคิดปัจเจกนิยมในปรัชญาอัตถิภาวนิยมกล่าวถึงการมีเสรีภาพและความรับผิดชอบในการเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธต่อปรากฏการณ์ของชีวิตที่มนุษย์ต้องเผชิญหน้าด้วยความเป็นตัวของตัวเองโดยการยอมรับผลที่เกิดขึ้นแก่ตนเองและสังคม ส่วนปัจเจกนิยมในพุทธปรัชญาเถรวาทกล่าวถึงคุณลักษณะเฉพาะของความเป็นมนุษย์ที่แต่ละบุคคลจะมีความสามารถปฏิบัติเพื่อแสวงหาความจริงของชีวิตตามแนวคิดและวิถีของตนเอง ในการพัฒนาความเป็นอิสระทางจิตที่ไม่ยึดมั่นถือมั่นในวัตถุและรู้เท่าทันความเป็นจริงของชีวิตและสังคมแบบมีปฏิสัมพันธ์อย่างสอดคล้องซึ่งกันและกัน

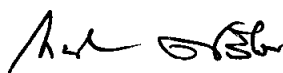
บทความวิจัยที่ ๒๐ เรื่อง **“ปัจจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัยของครอบครัวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดสมุทรสาคร”** โดย ผศ.ดร.ปิยะธิดา ขจรชัยกุล มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร โดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัยของครอบครัว ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดสมุทรสาคร ของผู้ปกครองที่มีเด็กปฐมวัยอายุ ๕- ๖ ปี จำนวน ๔๘๙ คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ ข้อเสนอแนะ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการอบรมครอบครัวด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง **“พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสากล : วิถีธรรมจากพุทธปัญญา”** ซึ่งแปลจากฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง Common Buddhist Text : Guidance and Insight from the Buddha โดย นายสุชนา ศิริชัยนุร และนายสุภูฐาน สุตาจันทร์ กองบรรณาธิการ ได้นำเสนอในประเด็น

หนังสือเล่มนี้ ซึ่งเป็นหนังสือระดับโลก ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นธรรมบรณาการในวันวิสาขบูชาโลก หนังสือเล่มนี้เป็นขนาด ๑๖ หน้า ประกอบด้วยจำนวนหน้า ๑,๑๖๖ หน้า กล่าวถึงเนื้อหาคำสอนอันทรงคุณค่าด้วยเรื่องพื้นฐานที่มนุษย์ต้องประสบซึ่งปรากฏในพระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาสายหลัก เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ตระหนักถึงมรดกอันล้ำค่าทางศาสนาและจริยธรรมของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์หลักของนิกายทั้ง ๓ คือ นิกายเถรวาท นิกายวัชรยาน และนิกายมหายาน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในหมู่ผู้ที่ไม่ได้เป็นพุทธศาสนิกชนเกี่ยวกับคุณค่า และหลักคำสอนพื้นฐานของพระพุทธศาสนาซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความเหมือนและความแตกต่างที่มีอยู่ในคัมภีร์ต่างๆ

เนื้อหาของบทความเหล่านี้ เป็นบทความวิจัยที่ได้รับจากคณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ล้วนให้มุมมองในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา รวมทั้งพระพุทธศาสนาที่บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ในสาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม

สำหรับรายละเอียดบทความทั้งหมดนี้ ผู้ใคร่ต่อการศึกษา สามารถเรียนรู้ได้จากบทความดังกล่าวในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกในวารสารมหาจุฬาวិชาการ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒

(รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง)

บรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาวិชาการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	(๖)
การศึกษาวิเคราะห์แก่นธรรมจากชาดก พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร. คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑
วิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์ในวรรณกรรมสินไซ รศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	๑๘
การลาสิกขา : ดุลยภาพสงฆ์ในพระพุทธศาสนา รศ.ดร.เวทย์ บรรณกรกุล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาหลีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม	๒๘
พุทธวิธีบริหารจัดการงานยุติธรรมเพื่อบูรณาการกับงานยุติธรรมในสังคมไทย ผศ.ดร. สุเทพ พรหมเลิศ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๓๙
การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องตรีภวะสัมพันธ์ในปรัชญาของคานธี ผศ.กฤต ศรียะอาจ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๕๓
การศึกษาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิด ในพระสูตรตันตปิฎก ของพระพุทธศาสนาเถรวาท ผศ.ชาตรี ชุมเสน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	๖๓
อาสาสมัครพลหลวงกับการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านพลหลวง นายณัฐพล แสนไชย และ ผศ.ดร. ศิวัช ศรีโศภางกุล สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มวิจัยการบริหารกิจการท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๗๙
โครงการบริการวิชาการรับใช้สังคม : บริการปฐมภูมิเชิงรุก วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ผศ. ดร.สุวรรณี ละออปักษิณ และ จิราภรณ์ โกษกปรีภักดิ์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	๙๑

(๑๕)

- กลวิธีการพูดเพื่อสันติ ในวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ ๑๐๕
ผศ.อำนาจ เอี่ยมสำอางค์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- วัฒนธรรมข้าว : กระบวนการผลิตและการบริโภคตามวิถีพุทธ ๑๑๖
นางศิริพรรณ สุทินนท์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- การยกระดับการให้บริการสาธารณะในการออกโฉนดที่ดินด้วยดาวเทียม ๑๒๕
นายธนวิทย์ กลับน่วม และ รศ.ดร. ศรดา สมพอง
นายช่างรังวัดอาวุโส กองเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
- ความมั่นคงทางจิตใจ: ลดความเสี่ยงช่วยแก้ปัญหาสังคม ๑๔๑
อาจารย์ธัญนิชา วิโรจน์รุ่ง
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
พระครูธรรมธรรบงกช (คนธโร), ดร.,
ดร.ศิริวัฒน์ ครองบุญ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นวบ.คณะสังคมศาสตร์ จังหวัดจันทบุรี
- การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ๑๕๑
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ
ดร. แม่ชีปณิตาภา เนตรน้อย และ แม่ชีศรีสลับ อุปมัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์
- รูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเชิงพุทธในสถานศึกษา ๑๖๔
ดร.ยุทธวีร์ แก้วทองใหญ่
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ ๒๑ ๑๘๒
ดร.สุรรัตน์ โตเขียว, รศ.ดร.ธานี เกสทอง และ รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๙๘
ดร.สุมาลี ศรีผิง, อาจารย์.ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน และ รศ.ดร.ธานี เกสทอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

(๑๖)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงพุทธบูรณาการของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์	๒๑๖
พระครูอุดมจันทวรรณ (อุตตโม)	
เจ้าอาวาสวัดจันทราวาส อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์	
ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินจากการตรวจสอบ	
ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	๒๓๑
ประกาศรี จำเนียรเวทย์ และ ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์	
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	
แนวคิดปัจเจกนิยมในพุทธปรัชญาเถรวาท	๒๔๗
พระมหาพูนศักดิ์ วชิรวโส	
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
ปัจจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัยของครอบครัวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
และจังหวัดสมุทรสาคร	๒๖๑
ผศ.ดร.ปิยะธิดา ขจรชัยกุล	
มหาวิทยาลัยมหิดล	
บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง “พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสากล : วิถีธรรมจากพุทธปัญญา”	๒๗๕
นายสุชนา ศิริธัญญกร นายสุภฐาน สุตาจันทร์ กองบรรณาธิการ	
ภาคผนวก	
- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาวិชาการ	๒๘๘
- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณาลงในวารสารมหาจุฬาวิชาการ	๒๙๔
- หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารมหาจุฬาวิชาการ	๒๙๖
- ขั้นตอนการดำเนินงานของวารสารมหาจุฬาวิชาการ	๒๙๗